

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

IV. S. Biblia Legere an cuius sit licitum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

ris comminiscantur Nouatores. AD
III. paruuli dicuntur humiles doctique;
non tumidi Rabini, captiuare nolentes
intellectum in obsequium fidei.

QVÆSTIO IV.

Controuersiarum fidei quis Iudex summus
in terris?

LUTHERANI & CALVINIANI volunt
Iudicem solum esse Sp. Sanctum in Scri-
pturis loquentem.

Sic LUTHERVS in præfata assert. art. 175. Capite hoc
Euangelium; Quia neque Papa, neque Concilijs, neque
vlli hominum commissum est, vt constituat & concludat,
quid sit fides. Ideo debeo dicere: vana, tu conclusisti cum
Concilio; nunc habeo ego iudicium, an acceptare queam,
nec ne. Quia vnus stabis pro me, quando debeo mori. Et
falsam doctrinam nemo iudicare potest, nisi spiritus ho-
mo. Ideo rex est insana, quod Concilia concludere vo-
lunt, qui credendum, cum saepe nullus vir sit tibi, qui di-
uinum Sp. vel modicum ofsecerit. MELANCHT. in
Locis c. de Ecclesia. Cum de Scripturæ sententia dissen-
sio oritur; tunc ipsum verbum Dei est Iudex; & accedit
Confessio vera Ecclesiæ i. e. paucorum, ait, cum Verbo
Dei consentientium. Sic & Brentius in Confes. W. 1.
tomb. Ad quem quæ priuatum pertinet, de doctrinæ re-
ligionis iudicare.

CALVINVS Inst. 4. c. 9. §. 8. 12. 13. etiam
Generalium Conc. & S. Patrum Iudicem
facit quemque priuatum.

SVADENT istis 1. Isa 55. Dabo omnes fili-
os tuos doctos à Domino. 2. Ierm. 3. Dabo le-
gem meam in cordibus eorum. &c. Omnes enim
scient me. 3. Math. 23. Vnus est omnium Ma-
gister vester Christus. 4. Iohan. 5. Ego testi-
monium ab hominibus non accipio. 5. Ioan. 7.
Si quis voluerit voluntatem eius facere, qui mi-
sit me, agnoscat de Doctrina mea, vtrum ex Deo
sit. 6. Ioan. 10. Oves meæ vocem meam au-
diunt. 7. Spiritus autem, 1. Cor. 2. diu-
dicat omnia, & ipse à nomine iudicatur. 8. O-
mnia probare. 1. Thess. 5. quod bonum est, te-
nete. 9. Non necesse habetis, vt aliquis doceat
vos, 1. Iohan. 2. Sed Vnctio docet vos de omni-
bus. 10. Ephes. 2. Estis Ciues Sanctorum, &
dom. Dei, superadificati supra Fundamentum
Apost. & Propb. 11. Alioquin Papa foret su-
pra Scripturam, hæcque ab eo robur acci-

peret. 12. Fides nostra si pendet ab iudicio
Ecclesiæ, nimium debili nititur fundamen-
to. &c.

AVTOR. Cùm eo Spiritu Sancto,
quo inspirati, locuti sunt Sancti, 2. Pet. 1. sit
interpretanda Scriptura; isque omnino
infallibiliter assistat Papæ & Concilio,
seu Ecclesiæ: idem idcirco Papa cum e-
dem summus Scripturæ Interpres, Iu-
dexque est controuersiarum; iuxta Con-
trid. Sess. 4.

I. Quia sic Scriptura Vetus ac Noua
in meo Antichristo. p. 1. q. 1. Et Exod. 17.
Moyses sedit Israëlitiæ Caput Ecclesiæ
Iudexque dubiorum circa legem exor-
torum decernebat; non ad priuatum
spiritum remittebat: Inferiores quoque
Iudices causarum minorum maiora ad
vnum cum negotia referebant. Fuit au-
tem Moyses Iudex, & Pontifex, Sacer-
dote Aaron maior, extraordinarius su-
pra ordinarium, vereque Sacerdos, Psal.
98. Exod. 28. 29. Deut. 17. Si ambigunt
apud te, &c. venies ad Sacerdotem & Iudicem,
qui fuerit; indicabuntque tibi iudicij verita-
tem. Sequerisque sententiam. Quia au-
tem superbiens, nolens obedire Sacerdotis
imperio; morietur.

Hic ineptiunt cum Brentio: 1. Esse
preceptum conditionatum: 2. Re-
mitti ad politicum Iudicem; 3. Idque
in causis politicis: AT ibi absolute ju-
betur, pro Sacerdote summo, in causis
religionis ac Legis: Liqueat è textu cui-
vim faciunt Nouatores ex causæ bonæ
desperatione.

II. Sic praxis Ecclesiæ; quæ omnes
omnium retrò sæculorum nouatrices
controuersiarum quæstionum hæreses
per Papas, Conciliaque, condemnauit,
Iustu.

sustulit. 1. *Saculo* Act. 15. Ceremoniis Iudaicis antiquandis, contra Iudai-
zantes. 2. *Saculo*. De Paschate cele-
brando, contra Quartodecimanos. 3.
Saculo. De non rebaptizandis hæreticis,
& de absolvendis post Baptismum la-
psis, contra Nouatianos. 4. *Saculo*.
De homousia, cõtra Arium in Nicæno.
5. *Saculo*. In Ephesino, contra Nesto-
rium; in Chalcedonensi Conc. contra
Eutychem. 6. *Saculo*. in Synodo V.
contraplures. 7. *Saculo*. In Synodo
VI. contra Monotelitas. 8. *Saculo*. In
Synodo VII. contra Iconomachos. 9.
Saculo. In Synodo IX. contra alias hæ-
refes. 10. *Saculo*. Schisma Græcorum.
11. *Saculo*. In Vercellensi Conc. & Ro-
mano, contra Berengarium. 12. *Sac.*
in Rhemenfi, contra Abailardum. 13.
Saculo. In Constant. contra Ioachim. 14.
Saculo. In Vienn. contra Begados.
15. *Saculo*. In Constant. contra Wicklef
& Husi. 16. *Saculo*. In Trident. contra
Luther. Calv. Cinglianos, &c.

Eundem prorsus ad modum in Vete-
ri Testamento, idem sacrum summum-
que iudicium, Legem concernens, Pon-
tificium fuit atque Sacerdotale. *Exod. 18.*
& 20. Eccl. 12. Malach. 2. Paral. 19. &c.

III. Accedit vnanimis S. Patrũ, ac Im-
peratorũ consensus apud *Bell. l. 3. de Verbo*
Dei. 6. 7. 8. ita decernentiũ teneri oportere.

IV. R A T I O item pugnat inuicta
per sufficientem Inductionem. Quia
sicut in Repub. humana, ex Lege natu-
rali, controuersæ ad Iudicem deponun-
tur: ita porius in Lege sacra apud Iudicẽ
sacrum: Atqui hic ipsa esse nequit S.
Scriptura; non priuatus Spiritus; nec sæ-
cularis Potestas; Ergo supremus Eccle-
siæ Pastor.

1. *Non Scriptura S.* Quia, vt Lex &
Iudex sunt distincta; sic & Scriptura &
Iudex. Atque tametsi Scripturæ per
collationem Scripturarum conciliari
queant; non tamen id sine Iudice: ne lis
ex lite nascatur & necatur, citra finem
modumque: Ceu patet in isto: *Hoc est*
Corpus meum. Vide *Staplet. in c. 13. Act.*

2. *Non Priuatus spiritus* cuiusque: vt
doceo in *Mendace Antipapista par. 1. q. 1. nu.*
6. Et in *Antichristo. p. 1. q. 1.* Adde, Si in di-
uinis sufficeret ad dirimendas quæstio-
nes Priuatus cuiusque spiritus; & in hu-
manis quoque Legibus interpretandis
fat foret cuiusque lumen naturale; vt
cum quali sunt sancitæ: At hinc coactiua
opus est autoritate. Quid, quod olim
quoque plures Priuatum spiritum ia-
ctitarint; & falsi, tamen prophætæ fue-
runt? 2. *Paral. 18.*

3. *Non potestas secularis* esse Iudex po-
test: Quia hic nequit excedere suam vir-
tutem dictaminis naturalis. Vide
Bellar. l. 3. De Verbo Dei, c. 9. 10.

Ergo Papa vel Solus, vel cum Eccle-
sia, legitimus est Iudex facer Controuer-
siarum, Plura infra *par. 2. quæst. 17. 18. &c.*

DICO AD I. A Domino scilicet Chri-
sto; non à priuato spiritu. *Vel:* Non quòd
omnes sint omnia diuinitus intellectu-
ri; sed futuros tales, vt corde credant,
quod aure audierint, mouente eos spiri-
tu Dei. Sic *Augustinus.* AD II. *Legem,*
id est Augustino, gratiam Fidei per cari-
tatem operantis.

AD III. Ibi arguit ambitionem Ma-
gisterij; non ipsum Officium.

AD IIII. *Ego non &c.* propter me: at
propter alios tamen accepit à Ioanne,
1. Ioan. 15. *Vos testimonium perhibebitis,*

B 2 I. Act.

I. Ador. *Eritis mihi testes. &c.*

AD V. Docet bonos carere impedimento vitiorum; ob quæ improbi nec per se, nec per alios intelligere possint.

AD VI. Id est, ait S. Aug. Prædestinati audiunt ante mortem vocem DEI. Neque ibi sit sermo de intelligentia S. scripturæ,

AD VII. Cum certi non simus certitudine fidei, qui verè sint *Spirituales*: Cum etiam hi non semper illuminentur, quin quædam aliquando nesciant: idcirco non ad eos pertinere potest definitivum & ultimum iudicium fidei. Qui tamen iudicet omnia, cum esse spiritalem necesse est, id est, regi à DEI spiritu.

AD VIII. *Omnia; non Omnes*: ideo soli Pontifices *judicant omnia*, sc. dubia. Nam de definitis in Conc. Ierol. Paulus non ait *probate*; sed, *Act. 15.* præcipiebat seruari.

AD IX. Loquitur, non de omni divinum cognitione; alioquin hic frustra doceret eos quædam: sed de sola accepta doctrina, quam ab Apostolis cooperate gratia Dei cõdidicerant: At verò de nondum accepta docet vñtio.

AD X. Verbum Dei, per Apostolos & Prophetas ministratū, est Fūdamētū primum: at secundarium quoque est Ecclesiæ testificatio; cuius Lapis Angularis Christus: huius veritati primæ revelanti Principiò per se; nunc vt SIC scil. per Ecclesiam testantem & docentem, adhæremus.

AD XI. Iudicare de Scriptura æquiuocum est: sc. 1. Verum ea, an fallum doceat: 2. Quæ illius sit interpretatio; quæque sit ipsa verè Canonica, aut apo-

crypha. Hoc secundo modo; non illo, iudicat Papa vel Ecclesia Scripturam: nam illo priore modo foret supra Scripturam.

AD XII. Pendet à Verbo ipsi^o Sancti Spiritus assistentis Ecclesiæ vsque ad consummationem. Plura infra *part. 2. quest. 15.*

QVÆSTIO V.

Quatenus Verbo Tradito standum, vel abstinendum?

LUTHERO-CALVINISTICA concordia ab nobis discors est in tribus. I. In Scripturis omnia contineri pertendunt ad Fidem & Mores necessaria: ac proinde non opus vllò Verbo Non Scripto. Ita LUTHERVS in Gal. 1. *Nec aliam doctrinam in Ecclesiâ tradi & ausiri decet, quam purum Dei Verbum; Doctores, vel auditores alij cum sua doctrina anathema sunt.* Brentius in prologo cap. de Trad. *Nulla traditio contra, vel præter testimonia Scripturæ, pro dogmate necessaria ad salutem est.* CALVINVS Inst. 4. c. 8. §. 8. *Esto hoc firmum axioma: Non aliud habendum esse Dei Verbum, cui detur in Ecclesia locus, quam quod Lege primum, & prophetis; deinde & Apostolicis Scriptis continetur.* Sic communis similitum.

II. Apostolos quædam, præter Scripturam, instituisse ad Ritus & Ordinem pertinentia; at minimè necessaria, minus præcepta, sed libera: Quæ ad fidem, Moresque necessaria fuerant, scriptis comprehendisse. Ita Kemnitius LUTHERANVS, vbi agit de primo genere Traditionum. Et CALVINVS Inst. lib. 4. c. 10. §. 20. *idem.*

III. Kemnitius ibid, *Nullis certis & firmis documentis probari potest, Qui sint Ritus ab Apostolis traditi: qui etiam ex Scriptura ostendi non possunt.*

SVADENT triplici genere Scripturarum.

I. Quibus iubetur nil addi Verbo Dei oportere. Vt Deut. 4. *Non addetis ad Verbum, quod*